

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๓๓/๒๕๕๘

เรื่อง การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีถูกลงโทษทางวินัยซ้ำสองครั้งในการกระทำความผิดครั้งเดียวกัน และได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ล่าช้าเกินสมควร

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๗๔/๒๕๕๖ ว่า ผู้ร้องเป็นข้าราชการครู โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้ร้อง และมีคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ร้อง จำนวน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน ซึ่งผู้ร้องไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่ง เพิ่มโทษผู้ร้องจากเดิมที่ให้ตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน เป็นปลดออกจากราชการ ซึ่งผู้ร้องได้รับทราบและอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไปยัง ก.ค.ศ. ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือขอแก้ไขเอกสารและส่งเอกสารเพิ่มเติมอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่จนกระทั่งปัจจุบันผู้ร้องยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์แต่อย่างใด ซึ่งผู้ร้องได้ติดต่อไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. ขอทราบเหตุผลในการออกคำสั่งเพิ่มโทษทางวินัยในครั้งที่ ๒ ว่า เหตุใดจึงมีระยะเวลาห่างจากการพิจารณาและมีคำสั่งในครั้งแรกเป็นเวลา ๓ ปี โดยผู้ร้องได้รับทราบข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ว่า นิติกรที่รับผิดชอบสำนวนของผู้ร้องได้เก็บสำนวนเรื่องเดิมไว้ และต่อมา นิติกรผู้นั้นได้เสียชีวิต หัวหน้านิติกรจึงได้นำสำนวนเรื่องเดิมของผู้ร้องกลับมาพิจารณาใหม่ และได้มีคำสั่งเพิ่มโทษซึ่งเป็นคำสั่งในครั้งที่ ๒ ตามมา ผู้ร้องเห็นว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ ประกอบกับได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ล่าช้าเกินควร ทำให้ผู้ร้องสูญเสียสิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้ร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖ ไปยัง สำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อขอทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์แล้ว แต่ยังไม่ได้รับการชี้แจงแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงขอให้ตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้อง ประเด็นที่กล่าวอ้างว่าสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีคำสั่ง ที่ ๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ พิจารณาโทษตัดเงินเดือนผู้ร้อง จำนวน ๕ % เป็นเวลา ๒ เดือน โดยผู้ร้องได้รับโทษดังกล่าวแล้ว แต่ต่อมาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่ง ที่ ๙๒๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ เพิ่มโทษผู้ร้อง เป็นปลดออกจากราชการ นั้น เนื่องจากการดำเนินการตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙ (๒) ซึ่งเป็นการรายงานเพื่อให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และ ก.ค.ศ. พิจารณาตามลำดับ ในประเด็นนี้จึงยังไม่มีลักษณะของการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด

ส่วนประเด็นที่ ก.ค.ศ. พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ร้องล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า บันทึกถ้อยคำพยาน (แบบ สว. ๕) ในสำนวนการสอบสวนมีลายมือชื่อของกรรมการสอบสวนเพียงคนเดียวเกือบทั้งสำนวน จึงได้จัดส่งเรื่องให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงใน

ประเด็นดังกล่าว ซึ่งสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ชี้แจงและจัดส่งเรื่องคืนมาเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖ โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ ประกอบกับเรื่องดังกล่าวเป็นสำนวนการสอบสวนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตต่อหน้าที่จึงต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) อันเป็นเหตุให้การพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ร้องล่าช้าไป โดยผู้ร้องได้โทรศัพท์มาสอบถามเรื่องการพิจารณาของผู้ร้อง และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ชี้แจงในประเด็นดังกล่าวให้ผู้ร้องทราบแล้ว ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒๒ บัญญัติว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษปลดออก ไล่ออกหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ” แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากข้อมูลและข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ปัจจุบันผู้ร้องยังไม่ได้รับทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งระยะได้เวลาล่วงเลยมานานมากแล้ว โดยผู้ร้องยื่นอุทธรณ์ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ จนถึงขณะที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้องนี้และมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘ การพิจารณาก็ยังไม่เสร็จสิ้น ทั้ง ๆ ที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันดังกล่าว จึงควรต้องเร่งดำเนินการในการอำนวยความสะดวกในเรื่องนี้ ทั้งนี้ การดำเนินการของ ก.ค.ศ. ใช้เวลาในการพิจารณาดำเนินการเกือบ ๓ ปี จึงเป็นเวลาที่เกิดสมควรจากที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับกรณีนี้กำหนดไว้เพียง ๙๐ วัน ด้วยเหตุนี้ผู้ร้องอาจใช้สิทธิและนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครองได้ตามขั้นตอน หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของกฎหมาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยสำนักงาน ก.ค.ศ. ควรเร่งรัดพิจารณากรณีของผู้ร้องและกรณีรายอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน เพื่อให้ได้รับการพิจารณาดำเนินการภายในระยะเวลาอันสมควร และเพื่อมิให้กระบวนการพิจารณาเป็นไปด้วยความล่าช้าซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม ประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับมิติด้านสิทธิและเสรีภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ให้การคุ้มครองและรับรองไว้ต่อไป